

Sygn. akt: IV RC 111/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 września 2021r.

Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Ewa Woźniczka

Protokolant: Beata Rasiak-Cyganek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2021r. w R.

sprawy z **powództwa N. W. i D. W.**

przeciwko J. W.

o alimenty

- 1) zasądza od pozwanego J. W. na rzecz powódki N. W. alimenty w kwocie po 900 zł (dziewięćset złotych) miesięcznie, płatne do dnia 15-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności którejkolwiek z rat, począwszy od dnia 1 września 2021 roku;
- 2) zasądza od pozwanego J. W. na rzecz powoda D. W. alimenty w kwocie po 800 zł (osiemset złotych) miesięcznie, płatne do dnia 15-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności którejkolwiek z rat, począwszy od dnia 1 września 2021 roku;
- 3) oddala powództwa N. W. i D. W. w pozostałej części;
- 4) zasądza od pozwanego J. W. na rzecz powódki N. W. kwotę 3.240 zł (trzy tysiące dwieście czterdzieści złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego;
- 5) zasądza od pozwanego J. W. na rzecz powoda D. W. kwotę 3.200 zł (trzy tysiące dwieście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego;
- 6) zasada od pozwanego J. W. na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w Rybniku) kwotę 1000 zł (tysiąc złotych) tytułem kosztów sądowych;
- 7) nadaje wyrokowi w punkcie 1 i 2 rygor natychmiastowej wykonalności oraz klauzulę wykonalności w zakresie punktu 1 i 2.

Sygn. akt IV RC 111/21

UZASADNIENIE

Pełnoletni powodowie N. i D. rodzeństwo W. domagali się od pozwanego J. W. zasądzenia alimentów na rzecz N. W. po 1.000 zł oraz na rzecz D. W. po 900 zł miesięcznie, płatnych miesięcznie do 15 – go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia wniesienia pozwu tj. 24 lutego 2021 roku. Wnieśli także o zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powyższych żądań wskazano, iż powodowie są dziećmi pozwanego. Pomiędzy pozwanym a jego żoną toczy się przed Sądem Okręgowym w Rybniku postępowanie rozwodowe. Powodowie zamieszkują wspólnie wraz z matką, pozwanym i jego babcią. Z uwagi na problem alkoholowy pozwanego, sytuacja finansowa w domu jest niestabilna, obarczona obawą o uregulowanie podstawowych rachunków, czy zakup żywności. Wskazano, że jedynym stałym źródłem dochodów rodziny jest emerytura pozwanego. Strony zamieszkują w domu należącym do pozwanego, w którym również mieszka babka pozwanego w wieku 93 lat. Wymaga ona stałej opieki, którą zapewnia jej matka powodów. Koszty utrzymania domu, matka powodów wycenia na kwotę około 2.700 zł miesięcznie. Opłaty te są pokrywane z zarobków pozwanego, przy czym pozwany wycofał z banku pełnomocnictwo do konta bankowego, przez co rodzina pozostała bez środków do życia. Powódka N. W. obecnie jest studentką i ocenia swoje koszty utrzymania na poziomie 1.900 zł miesięcznie. Powód D. W. obecnie realizuje edukację w technikum i swoje koszty utrzymania określa na kwotę 1.700 zł miesięcznie. (k. 3-4, 63).

W odpowiedzi na pozew pozwany uznał roszczenie do kwoty po 700 zł na każdego z powodów oraz wniósł o oddalenie powództwa w pozostałym zakresie. Wniósł także o zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że otrzymuje emeryturę w wysokości około 3.900 zł miesięcznie. Z tej kwoty utrzymuje całą rodzinę, opłaca rachunki, ubezpieczenia samochodów oraz paliwo. Po otrzymaniu odpisu pozwu, dobrowolnie zaczął przekazywać na rzecz każdego z powodów po 700 zł miesięcznie. Nieruchomość, w której zamieszkuje rodzina, jest wyłączną własnością pozwanego i to on na bieżąco reguluje wszystkie rachunki. Miesięczne koszty utrzymania nieruchomości kształtują się na poziomie 1.113,50 zł miesięcznie. Po uwzględnieniu utrzymania nieruchomości i dochodów pozwanego, a także kwoty 1.400 zł przekazywanej powodom, pozwanemu pozostaje kwota 1.386 zł, z której pozwany utrzymuje siebie i żonę. (k. 17-18).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie N. W. urodzona (...) oraz powód D. W. urodzony (...) pochodzą ze związku małżeńskiego J. W. i A. W..

Powodowie zamieszkują wspólnie wraz z rodzicami w domu jednorodzinnym należącym do J. W.. Do 25 maja 2021 roku mieszkała z nimi również babcia wymagająca stałej opieki i pielęgnacji. Zmarła w wieku 93 lat.

Powódka N. W. ma obecnie 22 lata. Uczęszcza na studia stacjonarne na Politechnice (...) na wydziale budownictwa. Obecnie jest na trzecim roku studiów. Zajęcia odbywają się pięć razy w tygodniu od godz. 8:00 do godz. 15:00. Powódka dojeżdża na wykłady samochodem ojca na zmianę z koleżanką. Koszty zakupu paliwa ponosi pozwany. Dojazdy kosztują powódkę około 300 - 400 zł miesięcznie. Na pierwszym i drugim roku studiów pobierała korepetycje. Powódka pięć razy w tygodniu dostarcza na uczelnię wydrukowane prace, których pojedynczy koszt wynosi około 5 zł. W ubiegłym roku koszt książek na uczelnię wyniósł 30 zł, ponieważ większość powódka wypożyczyła z biblioteki. W ubiegłym roku akademickim z uwagi na sytuację epidemiczną zajęcia odbywały się w formie zdalnej.

W przerwie wakacyjnej w 2020 roku pracowała w firmie (...) w R., gdzie łącznie zarobiła 6.000 zł. Wskazaną kwotę odłożyła na lokacie. W lipcu 2021 r. podjęła praktykę zawodową, zarabiając około 2000 zł. miesięcznie, praktyka ma być realizowana do listopada 2021 r.

N. W. uczęszcza systematycznie co trzy miesiące na wizyty kontrole u dentysty, których średni koszt wynosi około 50 - 100 zł. W wolnej chwili wychodzi na siłownię. W przyszłości chciałaby dokładać się do kosztów utrzymania domu, które w przeliczeniu na cztery osoby wynosiłyby 278 zł.

Uwzględniając powyższe, miesięczne zestawienie kosztów utrzymania uprawnionej przedstawia się następująco:

- koszty utrzymania nieruchomości (1114 zł : 4) – 278 zł,
- żywność – 500 zł,

- środki czystości – 150 zł,
- dojazdy na uczelnię – 300 – 400 zł,
- odzież, obuwie – 150 zł,
- rozrywka, pomoce naukowe, dentysta – 200 zł,
- telefon komórkowy – 50 zł,

Łącznie około 1600 – 1700 zł.

Powód D. W. ma obecnie 19 lat i jest uczniem trzeciej klasy Zespołu Szkół (...) w R.. Powodowi został jeszcze rok nauki, po którym nabędzie uprawnienia do zawodu technik mechanik. Od pierwszej klasy technikum posiada umowę o stypendium z kopalnią, na mocy której otrzymuje po 200 zł miesięcznie, w zamian za świadczenie pracy w okresie trzech lat po ukończeniu nauki w technikum. Powód odkłada stypendium na konto, ponieważ nie jest jeszcze zdecydowany, czy będzie pracował w kopalni. Na pierwszym i drugim roku otrzymał również stypendium za dobre wyniki w nauce w kwocie 1.000 zł na rok.

W wakacje 2020 roku powód pracował jako brukarz, gdzie zarobił łącznie 3.800 zł. Część pieniędzy odłożył na konto, a część wydał na zakup telefonu komórkowego i wykonanie tatuażu. W sierpniu 2021 r. powód podjął miesięczną praktykę zawodową, z tytułu której miał otrzymać około 2000 zł.

Ojciec powoda opłaca mu abonament w wysokości 25 zł miesięcznie. Powód korzysta z samochodu ojca, którym dojeżdża czasami do szkoły, do sklepu i na spotkania towarzyskie. Obecnie w samochodzie były przeprowadzane naprawy za kwotę 1.250 zł, którą pokrył pozwany. D. W. uczęszcza średnio co dwa miesiące do ortodonta, a koszt jednej wizyty wynosi 100 -150 zł. Konieczna jest wymiana aparatu ortodontycznego, a koszt zakupu nowego wyniesie około 2500 zł.

Po otrzymaniu od ojca alimentów powód chciałby dokładać się do kosztów utrzymania domu.

Uwzględniając powyższe, miesięczne zestawienie kosztów utrzymania uprawnionego przedstawia się następująco:

- koszty utrzymania nieruchomości (1114 zł : 4) – 278 zł,
- żywność – 700 zł,
- środki czystości – 100 zł,
- bilet miesięczny – 100 zł,
- odzież, obuwie – 150 zł,
- leczenie ortodontyczne – 50 – 75 zł,
- rozrywka, pomoce szkolne – 200 zł,
- telefon komórkowy – 25 zł,

Łącznie około 1600 zł.

Matka powodów A. W. ma obecnie 44 lata i z zawodu jest dziewiarzem. Wykonywała zawód dziewiarza, aż do czasu wczesnego macierzyństwa, a następnie zajmowała się domem i rodziną. Opiekowała się również schorowaną babką pozwanego. W 2021 roku złożyła pozew o rozwód z powodu nadużywania alkoholu przez pozwanego. Postanowieniem z 6 lipca 2021 roku wydanym przez Sąd Okręgowy w Rybniku w sprawie o sygn. I C 116/21, o rozwód, udzielono A. W.

zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych od J. W. w kwocie po 600 zł miesięcznie. Od 11 sierpnia 2021 roku pracuje na umowę zlecenia wykonując pracę w sklepie. Z tego tytułu otrzymuje 18 zł brutto za godzinę pracy. Nadto dorabia sprząając (około 6 razy w miesiącu), otrzymując jednorazowo 70-80 zł. Wcześniej nie mogła podjąć pracy w pełnym wymiarze czasu pracy z powodu opieki nad schorowaną babcią pozwanego. Przez około dziesięć lat aż do grudnia 2020 roku A. W. pracowała dorywczo 2 - 3 dni w tygodniu przy zbiorze pieczarek. Z tego tytułu otrzymywała wynagrodzenie około 600 zł miesięcznie.

W sierpniu 2021 roku matka powodów wykonała przeglądy techniczne trzech samochodów pozwanego, za które zapłaciła. Żywność oraz produkty osobistej potrzeby zakupuje z własnych oszczędności. Chciałaby, aby opłaty mieszkaniowe były stosunkowo rozdzielane między wszystkich domowników.

Pozwany ma obecnie 41 lat. Od 27 stycznia 2021 roku pobiera świadczenie emerytalne w wysokości 4.110,98 zł. Szuka dodatkowej pracy. Posiada własny dom po babce, w którym zamieszkuje wraz z żoną A. W. oraz pełnoletnimi dziećmi N. W. i D. W.. Opłaca wszystkie koszty związane z utrzymaniem domu, niemniej jednak dochodziło do zwłoki w płatności części rachunków. Po otrzymaniu odpisu pozwu, dobrowolnie zaczął przekazywać na rzecz każdego z powodów po 700 zł miesięcznie. Został skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości. Z tego powodu posiada grzywnę do zapłacenia w wysokości 10.000 zł, którą komornik ściąga w miesięcznych ratach po 1.200 zł. Nie przekazuje członkom rodziny środków pieniężnych na wyżywienie. Ponosi koszty opłat za telefony powodów, a także utrzymania samochodów. Wycofał żonie pełnomocnictwo do własnego konta bankowego z powodu konfliktu, który spowodował zainicjowanie postępowania rozwodowego małżonków.

Dowód: odpisy skrócone aktów urodzenia k. 7-8, zestawienie wydatków powoda k. 9, zestawienie wydatków powódki k. 10, faktury k. 20-21v, decyzje ZUS k. 31-32v, potwierdzenia przelewów k. 33-38, rozliczenie PIT k. 40-46, przesłuchanie powódki k. 49-51, przesłuchanie powoda k. 57-58, odpis postanowienia k. 65, przesłuchanie pozwanego k. 66-66v, zeznania świadka A. W. k. 66v-67v.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o w/w dowody przeprowadzone w sprawie. Podawane przez powodów i pozwanego dane w szerokim zakresie znajdowały potwierdzenie w dokumentach przedłożonych do akt sprawy, których strony wzajemnie nie kwestionowały. Pozostały materiał dowodowy, oceniono jako spójny, logiczny i wzajemnie się uzupełniający.

Strony nie składały dalszych wniosków dowodowych, a przeprowadzone postępowanie Sąd uznał za wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z regulacją art. 133 § 1 k.r.o. każdy z rodziców obowiązany jest do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Należy w tym miejscu zauważyć, że zgodnie z treścią art. 133 § 3 k.r.o., rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się. Z przytoczonego przepisu wynika zatem, że nie tyle wiek dziecka przesądza o istnieniu bądź nieistnieniu obowiązku alimentacyjnego, lecz możliwości dziecka do samodzielnego utrzymania się, dochody z jego majątku, a także niedostatek.

Zakres świadczeń alimentacyjnych ustawodawca określił w art. 135 § 1 k.r.o., uzależniając go z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, z drugiej zaś od możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby należy rozumieć te, których zaspokojenie zapewni podmiotowi uprawnionemu do alimentów odpowiedni rozwój fizyczny i duchowy. Będą to zatem nie tylko elementarne potrzeby polegające na zapewnieniu minimum egzystencji lecz również te, których celem jest stworzenie warunków bytowania stosownie do

wieku uprawnionego, stanu jego zdrowia i innych okoliczności, których uprawniony nie jest w stanie własnymi siłami sobie zapewnić.

Należy przy tym podkreślić, że opisane, usprawiedliwione potrzeby w przypadku dziecka uprawnionego do alimentów powinny być przy tym oceniane całościowo, a zatem nie tylko na podstawie wieku, lecz również miejsca pobytu dziecka, jego środowiska, możliwości zarobkowych podmiotów zobowiązanych do jego utrzymania i całego szeregu okoliczności każdego konkretnego wypadku. Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można przy tym - co jednoznacznie wskazano w orzecznictwie Sądu Najwyższego - odrywać od pojęcia zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pojęcia te (usprawiedliwione potrzeby uprawnionego i możliwości majątkowe oraz zarobkowe zobowiązanego) w praktyce pozostają bowiem we wzajemnej zależności i obie te przesłanki wzajemnie na siebie rzutują, zwłaszcza przy ustaleniu przez sąd wysokości alimentów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 1969 roku, III CRN 350/69, OSNPG 1970/2/15).

Konkludując powyższe, przy ocenie zakresu obowiązku alimentacyjnego należy brać pod uwagę zatem również usprawiedliwione potrzeby własne zobowiązanego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 1975 roku, III CRN 330/75, LEX nr 7777). Do możliwości zarobkowania poza podstawowym wynagrodzeniem wlicza się ponadto wszelkiego rodzaju premie, nagrody, świadczenia z funduszu socjalnego, dodatki itp. Sąd określając status zarobkowy zobowiązanego nie opiera się wyłącznie na kwotach aktualnie osiągniętych dochodów, lecz przede wszystkim sprawdza jego możliwości zarobkowe oraz to czy zostały one w pełni wykorzystane. (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1959 roku, III CR 212/58). Obowiązek alimentacyjny drugiego z rodziców, również nie pozostaje bez znaczenia dla określenia kwoty świadczeń alimentacyjnych.

W niniejszej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, w której pełnoletni powódowie nie są jeszcze w stanie samodzielnie się utrzymać. N. W. pobiera naukę w wyższej szkole w trybie stacjonarnym. Pozostał jej jeszcze rok do ukończenia studiów. W trakcie przerwy wakacyjnej 2020 r. pracowała w firmie (...), gdzie uzyskała wynagrodzenie w kwocie 6.000 zł. Jest dobrą uczennicą. Natomiast powód D. W. pobiera jeszcze naukę w technikum. Jest dobrym uczniem i otrzymuje stypendium. Pieniądze otrzymane w związku ze świadczeniem pracy w przerwie wakacyjnej odłożył na rachunku bankowym. Wskazać należy, że możliwość pracy powodów istnieje tylko w trakcie przerwy wakacyjnej. Pomimo to zawsze z wyprzedzeniem rezerwują sobie prace sezonowe, co może świadczyć tylko o ich życiowej zaradności. Kwoty uzyskane z prac sezonowych nie są w stanie zaspokoić ich wszystkich kosztów egzystencji i wydatków. W takiej sytuacji konieczne jest wsparcie ze strony rodziców. Należy przy tym podkreślić, że zarówno stanowisko judykatury, jak i doktryny w sposób jednoznaczny określają, że obowiązkiem rodziców jest - w miarę swych sił - umożliwienie dziecku zdobycia wykształcenia stosownego do jego uzdolnień (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1976 roku, III CRN 280/76).

W konsekwencji powyższego dalsze zabezpieczenie uzasadnionych potrzeb powodów uzależnione jest zatem od możliwości zarobkowych i majątkowych ich rodziców. Koniecznym jest także wskazanie, że ze względu na wiek powodów osobiste starania o ich wychowanie i opiekę są już wykluczone. Rodzice powinni zatem każdy według własnych możliwości przyczynić się do zabezpieczenia potrzeb materialnych dzieci.

Matka uprawnionych przez wiele lat zajmowała się wychowywaniem dzieci, prowadzeniem domu oraz opiekowaniem się babką pozwanego. Doraźnie pracowała przy zbiorze pieczarek. Dopiero ustanie opieki pozwoliło jej na podjęcie większej aktywności zawodowej. Podnosi także swe kwalifikacje poprzez podjęcie dalszej edukacji. Możliwości zarobkowe matki powodów jednak są skromne. Pomimo to pomaga dzieciom kupując żywność, dokonując drobnych opłat.

Pozwany natomiast posiada ustabilizowaną sytuację majątkową. Emerytura, którą otrzymuje pozwala na zaspokojenie potrzeb całej rodziny. Co prawda pozwany posiada zajęcie komornicze w postaci egzekucji grzywny związanej z wyrokiem dotyczącym prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości, jednak dobro rodziny i najbliższych nie może ucierpieć przez nieodpowiedzialność pozwanego. Problem alkoholowy pozwanego podnoszony był zarówno przez pełnoletnie dzieci pozwanego, jak i jego żonę. Jak słusznie podnieśli powódowie, napięta sytuacja w domu

mogła spowodować obawy o zapewnienie ciągłości finansowej w opłacaniu tzw. mediów, bądź zakupie żywności i zaspakajaniu innych niezbędnych potrzeb. Tym bardziej, że pozwany zablokował żonie możliwość dostępu do konta i dopuszczał się zwłoki w zakresie części płatności.

Reasumując zatem wszystkie powyższe ustalenia faktyczne i rozważania prawne, Sąd doszedł do przekonania, że podtrzymane przed Sądem przez stronę powodową żądanie alimentów wymaga uwzględnienia w znacznej części tj. do kwoty 900 zł na rzecz powódki N. W. oraz po 800 zł na rzecz D. W.. W ocenie Sądu kwoty po 900 i 800 zł nie są wygórowane i pozwolą, przy uwzględnieniu obowiązku partycypacji również matki powodów oraz dochodów osiągniętych we własnym zakresie przez powodów, na zaspokojenie wszystkich ich potrzeb do czasu usamodzielnienia się.

Datę początkową zobowiązania ustalono na dzień wydania wyroku albowiem w toku procesu pozwany dobrowolnie płacił na rzecz powodów kwoty po 700 zł. oraz pokrywał opłaty związane z utrzymaniem domu i część opłat związanych z utrzymaniem samochodów. Mając też na uwadze fakt, że w czasie wakacji powodowie pracują dorywczo, a także nie ponoszą kosztów związanych ze szkolnictwem, Sąd uznał, że obowiązek alimentacyjny winien być ustalony od dnia wydania wyroku.

O odsetkach na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat alimentacyjnych orzeczono w myśl przepisu art. 481 § 1 i 2 k.c., natomiast o natychmiastowej wykonalności punktu 1 i 2 wyroku Sąd orzekł na mocy art. 333 § 1 pkt. 1 k.p.c. Ponadto, zgodnie z art. 1082 k.p.c. nadano z urzędu klauzulę wykonalności odnośnie punktu 1 i 2 uzasadnianego wyroku.

Mając zaś na względzie wynik postępowania w niniejszej sprawie, treść art. 98 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c., jak również sytuację majątkową i wysokość dochodów pozwanego, Sąd zasądził od niego tytułem zwrotu kosztów postępowania na rzecz powódki N. W. kwotę 3.240 zł oraz na rzecz powoda D. W. kwotę 3.200 zł (koszty zastępstwa procesowego, których wysokość ustalono uwzględniając stawki opłat za czynności adwokackie przewidziane w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dn. 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm. tj. § 2 pkt 5), a ponadto z mocy art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.000 zł tytułem opłaty, od uiszczenia której strony powodowe były zwolnione z mocy prawa.

R., dn. 30 września 2021 r. sędzia Ewa Woźniczka

Sygn. akt IV RC 111/21

ZARZĄDZENIE

1. 09.09.21 - 24.09.21 r. urlop sędzi ref.,
2. proszę odnotować uzasadnienie,
3. projekt uzasadnienia sporządzony przez asystentkę sędz. E. K., poprawiony, uzupełniony przez sędz. ref.,
4. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem proszę doręczyć:
 - pełnomocnikowi pozwanego,
5. kal. 7 dni wraz z zpo.

R., 30.09.2021 r. sędzia Ewa Woźniczka